

Í KJALARVØRRI MARIE BRUNNI

LEITING Við teimum sjeý brunnunum, sum eru boraðir seinastu 10 árin, hava vit fingið eina nógv størri vitan um undirgrundina, og spurningurin er, um vit ikki nærkast eini støðu, har vit skilja undirgrundina so mikið væl, at teir komandi brunnarnir fara at geva verulig úrslit skrivar Jan Müller í analysuni.

Jan Müller

Hóast froyingar sum heild ikki hava givið sær stórvegis far um seinastu boringina á landgrunninum, eitt nú tí so nógvar aðrar tíðindasøgur hava sett dagsskránna, so mundi úrslitið av boringini kortini koma óvart á mong, tí vónirnar til eitt fund hesaferð vórðu hægri enn undan fleiri av undanfarnu brunnunum.

tey kunnu siggja í núverandi støðu. Stóri spurningurin er eisini, um tað er hugsandi, at týdandi vitan verður afturhildin, soleingi feløgini gera víðari analysur?

Vit kunnu so ikki annað enn fyrhalda okkum til tíðindaskrivini frá ávika-vist Faroe Petroleum og Jarðfeingi, sum vórðu rættliga positiv, og søgdu frá, at nú verður farið aftur til

um ta vanligu eftirmetandi frágreiðingina stutt eftir. Tað gera tey so ikki, og tað er áhugavert.

Tikin á bóli?

Sum skilst á keldum í oljuheiminum vórðu feløgini í ávísan mun tikin á bóli, tá borurin kom longur og longur niður í undirgrundina. Jarðfrøðin visti seg ikki heilt at svara til forsøgnirnar,

at her var talan um eitt stórt fund. Um hetta eisini er eitt senario vit kunnu koma út fyri á Anne Marie leiðini ella í nærumhvørvinum, kunnu vit lata vera ósagt. Tað vil tíðin vísa. Eitt er tó vist: vit hava ikki orsök til at missa mótið orsakað av Anne Marie boringini, tí feløgini sambært Jarðfeingisstjóranum fara nú at brúka tíð og orku til at arbeiða víðari við tilfarinum.

Hóast tað er avmarkað, hvat er komið alment fram um seinasta brunnin, so skilst, at feløgini, tá tey vórðu komin á mál við boringini, umrøddu móguleikan fyri at bora enn longur, tí nógv gass varð staðfest. Nøkur av feløgnum í samtakinum vildu bora longur niður, tí gassið kundi vera ein ábending um, at olja kanska var niðriundir ella í nánd. Tá avtornaði vórðu feløgini kortini samd um at gevast á umleið 4000 metra dýpi, sum varð ætlað boridýpið, men gjørdur so eisini av at halda fram við at kanna tilfarið.

Nettup hetta við at fara longur niður er ein spurningur, sum hevur verið frammi fyrr. Vit sóu tað í William-brunninum hjá BP, har eitt av feløgnum í samtakinum vildi bora longur niður enn upprunaliga ætlað. Men tað hendi so ikki, tó at tann brunnurin ikki bleiv sementeraður med alla men proppur settur í, so onnur feløg í framtíðini kunnu venda aftur til hann. Sama er ikki galdandi fyri ENI brunnin. Hann er endaliga frágingin. Skal borast aftur í umhvørvinum, má nýggjur brunnur til.

Vaila formatiónin

Millum serfrøðingar verður nógv tosað um eina serstaka formatión í undirgrundini, sum nevnist Vaila, sum í fleiri brunnunum vestan fyri Hetland

hevur víst seg at goyma olju. Tað er m.a. hana feløgini fara eftir, tá borað verður um okkara leiðir eisini. Heri Ziska, ein serfrøðingur á Jarðfeingi hevur hetta at siga um umrøddu jarðløg:

“Vaila er ein formatión, tvs. nøkur jarðløg frá ávís-um tíðarskeiði, sum eru avleirað her um leiðir, og sum í fleiri førum hevur víst seg at innihalda kolvetni. Tað var eisini eitt av hvøvdsmálunum í fyrstu boringunum á froyyskum øki, í Judd lægdini, tí at har var man nærhendis fundum í Vaila hinumegin markið, Foinaven, Schiehallion osv.

Ideella boridýpið er ymiskt alt eftir, hvar tú er og hvørjum tú fer eftir. Um málið er eitt leitimið, sum líkist Cambo fundinum beint hinumegin markið, so er ongin grund til at fara serliga djúpt, men um málið er eitt leitimið, sum líkist Lochnagarfundinum eisini hinumegin markið, so kann verða neyðugt at fara rættuliga djúpt. Við báðum, og øllum hinum relevantu miðunum, eru so aftur fleiri ókendir faktorar, og á froyoyskum øki er ein tann størsti ókendi, at vit ikki vita, hvussu djúpt hesi lögini liggja ella um grýtið er tað sama her sum hinumegin markið. Her hava vit einans tulkningar og modelleringar at halda okkum til. Uttan kalibrering (tvs. boringar) veit man tað ikki við vissu, men man hevur ymisk senario. Td. var Statoil undan 6104/21-1 boringini (sum bleiv brúkt til at testa Brugduleitimiðið við), frammi við prognosum um, at basalt-tjúkkin var onkunstaðni millum 500 og 2500 m. Tvs. óvissan um hvussu djúpt t.d. Vaila, ið er eldri enn basaltið, lá, var 2 km. Ein borietlan skal so fyrhalda seg til hesa óvissu, og tað vil altíð verða

eitt dýpi, har man metir, at tað loysir seg ikki at fara longur.

Eitt dømi um at dýpi variera, er á Clair feltinum vestan fyri Hetland, har kolvetnisberandi fláirnar finnast á uml. 1,5 km dýpi. Somu fláir eru funnar á einum dýpi uppá 3,5 km á Corona rygginum, mitt í Hetlandsrennuni. Um farið verður út í legugrýtlislægdirnar, so er vantandi, (er ikki borað enn) at man skal rættuliga nógv longur niður fyri at finna somu fláir.

Tá borað verður, er tað ein heildarmeting, sum avger, hvussu djúpt ein velur at bora. Har verður tikið atlit til kostnað, og teir síðstu metrarnir kosta rættuliga nógv meir enn teir fyrstu. Harafturat verður tikið atlit til leitivánir, og har er staðfest, at tess longur niður ein fer, jú verri blívur goymslugrýtið. Nær tað er ov vánaligt til, at tað loysir seg at royna, er aftur nakað, sum kann verða ávirkað av serligum faktorum. T.d. so var tað óvantað ringt í Marjunfundinum á froyoyska landgrunninum í mun til Franklin og Elgin feltini í Norðsjónum, har óvantað gott goymslugrýti er at finna útvið 6 km. undir havbotninum. Aðrir faktorar hava eisini ávirkan. Alt verður tí vígað saman í eina heildarmynd, og so verður boringin designað til tað dýpið, har samanrenning av móguleikum fyri positivum úrsliti og kostnaður av at bora ganga upp í eina hægri eind.” sigur serfrøðingurin hjá Jarðfeingi.

Statoil tveir brunnar

Hóast vit skulu vera realistisk og hvørki undir-ella yvirmeta úrslitið av einum brunni sum Anne Marie í verandi støðu, so er tað eisini skeivt at koma til ta niðurstøðu

Tyrilan hjá Atlantic Airways til arbeiðis á landgrunninum

Bæði jarðfrøðingar og umboð fyri oljufeløg mettu nevniliga móguleikan fyri at gera eitt fund í hesum sjeýnda brunninum at vera rímuliga góðan, hóast fyrstøðufelagið ENI alla tíðina hevur havt tunguna mitt í muninum og tí heldur ikki viljað fyrigyklað nøkrum, hvussu sannlíkt tað var at gera eitt fund.

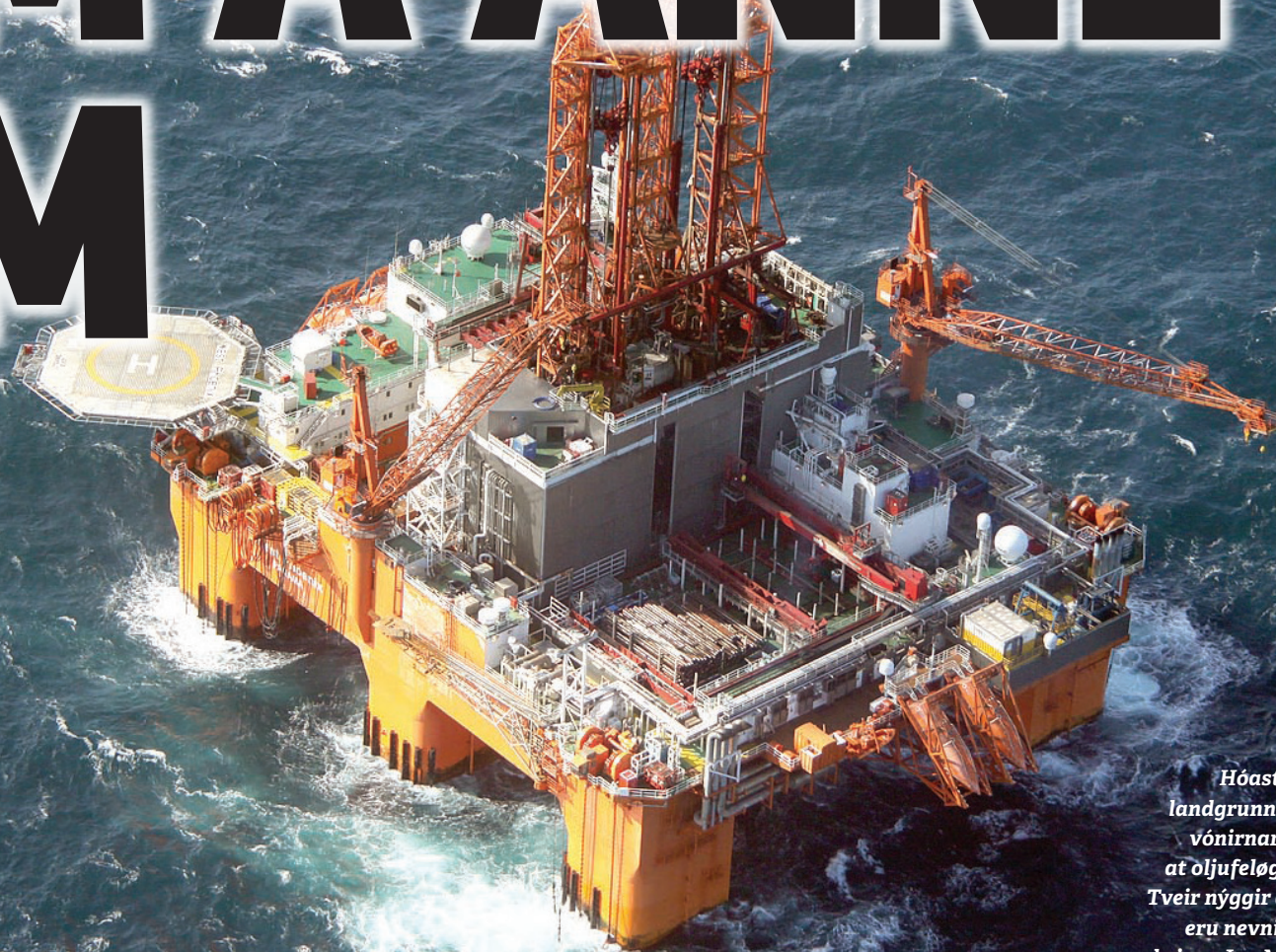
Kolvetni í tunnum sandgrýtisfláum og lovandi úrslit fyri framtíðar leitning vóru nakrar av útmeldingunum eftir boringina. Um somu tíð skrivaðu útlendskir miðlar um enn eina miseydnada boring á froyoyska landgrunninum. Tað veldst so um, hvørji eyguni eru, sum siggja – og ikki minst – hvat

tekniborðið at analysera tilfarið úr undirgrundini.

Eisini útsøgnirnar eftir tað frá bæði myndugleikum og oljufólki hava verið jalligar, tó at einki fund eftir øllum at døma er gjørt. Men spurningurin er, hvat vit kunnu lesa millum linjurnar. Hví hava feløgini ynskt at brúka nógva tíð og orku til at halda fram við kanninum? Var brunnurin heilt miseydnadur høvdu feløgini tá ikki skjótast pakkað saman! Tá feløgini kortini lata Jarðfeingi vita, at tey ætla at arbeiða víðari við tilfarinum í longri tíð, so kann tað vera ein ábending um, at tað kortini ikki stendur so illa til. Var einki at fara eftir, høvdu feløgini latið myndugleikum-

ið m.a. byggja á seismiskar kanningar. Og hvat merkir so tað! Nettup hetta at fara frá einum brunni við nógvum nýggjum data fyri so at analysera tað og móguliga koma til nýggja niðurstøðu er ikki so ókent í hesi vinnu. Nakað líknandi hendi, tá stóra oljukeldan Rosebank/Lochnagar varð funnin beint hinumegin markið. Tá fyrstu boriúrslitini vóru ivasom og ikki júst svaraðu til forsøgnirnar, fóru feløgini aftur til tekniborðið fyri at analysera tilfarið. Sum skilst komu tá undan kavi so mikið áhugaverdir upplýsingar, at feløgini gjørdur av at seta borin í aftur undirgrundina. Eftir tað var lættari at staðfesta,

NUM Á ANNE NUM

Hóast seinasti brunnurin á landgrunninum ikki livdi upp til vónirnar, so merkir hetta ikki, at oljufeløgini avskriva Føroyar. Tveir nýggir áhugaverdir brunnar eru nevnliga á tekniborðinum skrivar Jan Müller í hesi analysuni

eftir eina boring sum hesa, at oljuleitingin við Føroyar gongur móti endanum. Vit mugu framvegis fyrihalda okkum til ta sannroynd, at føroyski landgrunnurin er eitt nýtt leitioki, har sera lítið er borað higartil. Í Noregi vórðu boraðir 33 brunnar, áðrenn rakt varð við og vestan fyri Hetland einir 70 brunnar. Tí eiga vit heldur ikki at síggja hvønn einstakan brunn isolerað men heldur sum part av eini heild – einum puslispæli, har hvør brunnurin er ein týðandi brikkur í royndunum at fáa nýggja vitan til tess at skilja undirgrundina betur. Vit teimum sjei brunnunum, sum eru boraðir á landgrunninum hesi seinastu 10 árin, hava vit fingið eina nógv størri vitan um undirgrundina, og spurningurin er, um vit ikki nærkast eini støðu, har vit skilja undirgrundina so mikið væl, at teir komandi brunnar fara at geva verulig úrslit.

Tað skulu borast tveir brunnar aftrat á landgrunninum komandi árin. Statoil er fyrirtøðufelag. Serfrøðingarnir hjá norska felagnum fara uttan iva at brúka analysurnar av Anne Marie brunnum í sínum metingum um, hvar borurin skal setast í. Tað skilst, at avtala er gjørd millum Statoil og ENI um at lata hvørjum øðrum upplýsingar frá ávika-

vist Brugdubrunnum og Anne Mariebrunninum, tað, sum á oljumáli verður kallað "Welltrading". Vit loyva okkum at gita, at slíkur handil kann fáa stóran týdning fyri komandi boringarnar hjá Statoil á landgrunninum.

Áhugaverdi spurningurin er tí eisini, um vitanin frá Anne Marie boringini kann hjálpa Statoil til at skilja undirgrundina betur og her ikki minst tey loyvini, har felagið skal seta borin í komandi árin. So í kjalarvørrinum á Anne Marie boringini og tí vitan, ið fæst frá henni, fer kanska at spyrjast burtur úr eitt fund um enn í øðrum loyvi í grannalagnum.

Hvussu enn verður við víðari analysuarbeiðinum av Anne Marie brunnum, so eiga vit at feignast um, at Statoil hevur bundið seg til at bora tveir brunnar á landgrunninum. Annar teirra verður helst boraður í 2011, men endaliga avgerðin er ikki tikin enn skilst. Hin kemur so árið eftir ella í 2013. At ein brunnur ella tveir veruliga nærkast síggja vit eisini júst í hesum døgum, har útlendskt kanningsarskip ger botnkanningar fyri Statoil. Hetta fyri ma. at útvega felagnum meiri vitan um havmetingum, har ætlanin er at seta borin í longu næsta summer. At hetta arbeiði verður gjørt hesa ársins tíð kundi bent á, at Statoil veruliga roynir at

vera klárt til at bora í 2011. Statoil roynir í løtuni at finna fram til í hvørjum av trimum av loyvunum tað skal bora. Í hesum loyvum er felagið einasti loyvisgavin, tó at Atlantic Petroleum hevur umleið 1% lut í einum av loyvunum. Statoil fer so neyvan einsamalt at bora enn ein kostnaðarmiklan brunn á landgrunninum, og tað ljóðar tí, at felagið fyri at spjæða váðan er í ferð við at kann, hvørji onnur oljufeløg vilja vera við at bora annan av brunnum.

Hitt loyvið, har borast skal helst í 2012, er 008, sum

markið og Rosebankfundið.

Við teimum báðum brunnum hjá Statoil kemur samlaða talið av brunnum á landgrunninum uppá 9. Vónandi ræður ikki tá lagnunnar speisemi, nú tað á oljumáli plagar at verða tikið til, at tað vanliga skulu borast 10 brunnar, áðrenn tú ger eitt fund!

Aðrar týðandi fortreytir

Eisini onnur viðurskipti kunnu gagna leitingini við Føroyar, eitt nú broytingin, sum er gjørd í loyvistreytunum, har oljufeløg kunnu søkja um leitoloyvi uttan

marknaðarføra á eini stórari oljumessu í Londonn seinast í november.

Vit hava í eini analysu um góðu vónirnar til Atlantsmótið í Sosialinum fyrr í mánaðinum víst á, hvussu oljutilgongdin nærkast føroyska markinum fyri hvørt ár og hvønn týdning hetta kann hava fyri okkum og áhugan at gera iløgur her ma. útbygging av fleiri olju- og gassfundum og nýggjan infrastruktur í økinum. Nýggjar útbyggingar, sum eru á tekniborðinum, eru ma. Clair, Rosebank, Cambo, Sulven/Tornado, Solan og Laggan/Tormore. Alt nakað, sum kann fáa stóran týdning fyri útbygging av møguligum fundum á føroyska landgrunninum eisini.

Tað eru so eisini fleiri aðrar nýggjar fortreytir í oljuvinnuni, sum gera Atlantsmótið – úr Føroyum til Hetlands – enn meira áhugavert og rentabult. Í brettska partinum av Norðsjónum varð herfyri tikin í brúk ein nýggjur gassframleiðslupallur, sum kann flytast og brúkast aftur aðrastaðni, har gassgoymur eru í undirgrundini. Hetta fer at gera framtíðar gassútbyggingar nógv ferðir biligari enn í dag, tí tað skulu ikki pengar setast av frá byrjan til at taka niður aftur pallarnar ein dag í framtíðini. Tað verður longu nú tosað um,

at hesin nýggi pallurin eisini kann fáa stóran týdning fyri útbyggingar av gassfeltum eitt nú vestan fyri Hetland. Brettski heimamarknaðurin tørvar gass, og við at minka kostnaðin fyri at taka gassið upp vestan fyri Hetland og flyta tað til lands, kunnu eisini komandi gassfund á føroyska landgrunninum gera sær dælt av slíkari gongd. Enn ein tøknilig uppfinning verður í næstum tikin í brúk á brettska landgrunninum 60 kilometrar frá føroyska markinum. Tað er á Solan fundinum sunnan fyri Foinaven feltið, har ein ómannað installatióin fer at avloysa mannaðar pallar og framleiðsluskip.

Jóannes Rasmussen og olja

Tað er uppá sítt pláss seinast í hesi analysuni at minnast aftur á orðini hjá okkara fræga jarðfrøðingi, Jóannesi Rasmussen, sála. Í samrøðu við Sosialin fyri 25 árum síðani vísti hann á, at oljan helst lá goymd úti í Hetlandsrennuni ella á hellingini, og at tað fóru at ganga meira enn 20 ár, til tøknilig var so mikið framkomin, at man kundi fara niður eftir henni. Síðani tá eru gjørd nógv fund hinumegin markið. Eftir er "bara" at finna oljuna hjá okkum eisini. Og hesin dagur er kanska ikki so langt vekk.

» **Úrslitið av Anne Marie brunnum eigur ikki at fáa okkum at halda, at oljuleiting við Føroyar nærkast endanum**

liggur út móti markinum og nær stóra oljufundinum Rosebank hinumegin markið. Í hesum loyvunum eru umframt Statoil eisini OMV og DONG. Og tey verða neyvan fleiri, tí somu feløg eru eisini partur av Rosebankfundinum hinumegin markið, umframt at tey nú um dagarnar hava fingið tillutað teigar millum

um vanligu útbjóðingarnar. Hetta kann eisini gerast ein nýggjur katalysatorur fyri framtíðar leiting. Og tað er nettup hetta, sum Jarðfeingi roynir at dyrgja við fyri at fáa nýggj oljufeløg at leita henda vegin at bora. Tað verður so eisini henda lógarbroyting nevnd "Open door", sum stovnurin fer at